

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De consanguinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

alio viro susceptam, matrimonium contrahi possit. Cum nulla inter eos sit cognatio, sicuti consulendo respondisse Antonium, ipsemet fatetur in d. cap. *Marinus*, cuius opinionem esse veriorē asserit Dec. consil. 501. col. fin. Syluest. in ver. *matrimonium*. 8. q. 7. vers. *extum*. & Angel. vers. *matrimonium*. 3. in ped. 7. contra Dom. & Franc. in d. cap. 1. §. fin. eod. tit. in 6. Atque adeo mihi persuasum est Ant. responsum, vt opiner Dec. Syluest. & Angel. nihil esse iuxta Domin. opinionem. Hinc etiam constat, patrem spirituale posse matrimonium contrahere cum filia carnali ipsius filij spiritualis. gl. per tex. ibi in c. *illud*. 30. q. 3. cui similis in c. 1. de *cogn. spir.* in 9. tenent Flor. 3. part. tit. 3. c. 15. §. 1. Abb. & alij in c. 1. de *cogn. spir.* Palud. in *sent. d. ff.* 42. probat Regial. 5. tit. 7. part. 4. Ascendit enim hæc cognationis species, non descendit.

Nec illud hac in re est omnittendū, ex Catechismo cognitionem spiritualem minime oriri, quæ matrimonium post catechismum contractum dirimat: tametsi contrahendum impediatur. 2. de *cogn. spir.* in 6. Regia l. 2. tit. 7. part. 4. etiā si catechismus fiat ex intervallo maximo post baptismum, vt docet Hier. Paulus in Prouincali fol. 16. col. 1. Ex hoc tamē deduci potest, irritam fore Romani Pontificis dispensationem, ad matrimonium contrahendum concessam, sublato aliquo canonico impedimento, quod legitime illud matrimonium contractum dirimeret, si in eadem dispensatione mentio non fiat, de cognatione spirituali, quæ inter impeditos aderat, per catechismū tantū contracta. Forsan enim Princeps, si cuius cognationis notitiā habuisset, coniugium non permitteret. argum. c. *postulasti*. de *rescriptis*. Sic insigniter hæc opinionem docet Dom. in consil. 33. Verū Tridentina synodus, sess. 24. circa hoc impedimentū decreuit, cognationem spirituale tantum contrahi inter suscipientē, & susceptū ipsum, & illius patrem, & matrē: Nec non inter baptizantem, & baptizatum ipsiusq; baptizati patrem, & matrē, atq; idem seruandum esse in ea cognatione, quæ ex sacramento confirmationis oritur, apertissimis verbis statuit.

§. QVINTVS. De cognatione legali.

SVMARIA.

- 1 Cognatio legalis qualiter contrahatur.
- 2 Cognatio legalis etiam oritur inter filiam adoptantem, vel arrogantis, & ipsam adoptatam, vel arrogatam.
- 3 Cognatio legalis an perpetua sit.

Quinto, matrimonium impedit legalis cognatio, quæ ex adoptione vel arrogatione inurgit. Ex adoptione, inquam, cum quis in proprium filium assumit eum, qui sub patris carnalis potestate est. Ex arrogatione vero, cum quis liberum à patria potestate accipit in filium, quo casu arrogatus in arrogantis potestatem transit. Est igitur legalis cognatio inter filium legalem eiusque vxorem, & patrem item legalem, eiusque coniugem, aliasque personas expressim nuncupatas. in l. *adoptiuum*. ff. de *ritu nupt.* cap. 1. 30. q. 3. gloss. in cap. 1. de *cogn. leg.* Regia. l. fin. tit. 7. part. 4. Hinc inferitur matrimonium contrahi non posse inter patrem, & filiam legalē, nec inter filium & matrem legalem: nec cum vxore patris legalis, etiam finita adoptione, vel arrogatione. quod notat gloss. in d. c. 1. de *cogn. leg.* qual. iuris canonici interpretes approbant, & non temere per iura paulo ante adducta, ex quibus idem prorsus dicendū censemus in ceteris per d. l. *adoptiuum*. connumeratis, notat Petrus Loriottus, in l. non facile. §. in adoptionem ff. de *grad. affin.*

Contrahitur etiam hæc legalis cognatio, inter filium arrogantis, & ipsam arrogatam. Nec differt in hoc adoptio ab arrogatione. Imo idem vtroq; casu dicendum est gloss. per text. ibi in cap. 1. de *cogn. leg.* quam ibi sequuntur Docto. communiter, vt fatetur ibi Panor. atque idem Prepos. col. 1. 3. & Syluest. in ver. *matrimonium*. 8. quest. 8. tametsi ipse velit, non ita oriri cognationem hanc, vt matrimonium impediatur, inter filiam adoptantis, & ipsum adoptatum, ex eo, quod non adit patria potestas in adoptione: Verum prima opinio receptior, atque verior est quam etiā probat gl. in c. 1. 30. q. 3. & Henr. in d. c. *unico*. Ipsa tamen adoptio, seu arrogatio finita, hæc legalis cognatio inter fratres, & sorores cessat, & dirimitur. Matrimonium tamen, ea durante contractū inter prohibitos minime valet, nec subsistit, nisi nouus accesserit consensus. gl. in d. c. 1. quæ nostrates communiter tenent, teste Syluest. in ver. *matrim.* 8. q. 8. qui eam app.

foit opinio Hugonis, quam in d. c. *uno*, sequuntur Ioa. de Lignano, Panor. & Henr. atque in hoc sensu accipiēda est opinio. Io. And. quam illic Prap. communem esse fatetur, dum pro priori opinione gl. argumentatur. Hoc autē, quod modo diximus, intelligendum erit in filia adoptantis, sub patria potestate existenti. Nam cum ea, qui sui iuris sit, potest contrahere filius adoptiuus. gl. in d. c. 1. Host. Innoc. & Henr. ibi. & Syluest. in d. 8. q. 8. contra Abb. in d. c. 1. Conuenit tamen inter omnes, excepto Host. nullum subesse impedimentum inter ipsos filios legales, ex legali cognatione: nisi aliud canonicum obstat.

§. SEXTVS. De consanguinitate.

SVMARIA.

- 1 Consanguinitatis definitio.
- 2 Consanguinei unde dicantur, & ibi de propinquis, uterinis, proximis cognatis & agnatis.
- 3 Consanguinitatis antiquorum definitiones reselluntur.
- 4 Linea cognationis quid sit.
- 5 Linea paterna vel materna, quos ex cognatione contineat.
- 6 Gradus quid sit in cognatione.
- 7 Graduum ex regulis computatio.
- 8 Graduum computatio canonica an in utroque foro seruanda sit.
- 9 Consanguinei quo gradu matrimonium contrahere, veteri iure prohibeantur.
- 10 Consanguinitas nouo iure ad coniugia diffinita.
- 11 Corporis humani compositio.
- 12 Cognatorum coniunctio matrimonialis, in rella linea, an sit perpetuo prohibita.
- 13 Consanguineorum matrimonialis coniunctio, quibus rationibus sit prohibita.

Sextum sese nobis offert impedimentum, quod primas in hoc coniugali tractatu obtinet: nempe illud, quod ex consanguinitate deducitur: ob id diligentius tractandum, quod frequentius contingat. Prius tamē quam gradus cognationis explicemus, operapretium erit ipsam carnalem cognationem diffinire, quo apertius hanc rem explicare possimus. Est igitur consanguinitas vinculum personarū, ab eodem stipite propinquo descendentiū, vel quarum vna descendit ab alia carnali propagatione contractum. Vinculum esse nemo ambigit, inter eos, qui sanguine coniuncti sunt, quod præter alios Cicero lib. 1. de *offic.* egregie pandit: *Sanguinis, inquit, coniunctio, & beneuolentia deuincit charitate homines.* Idem ait: *Arctior vero colligatio est, societatis propinquorum.* Diximus, ab eodem stipite propinquo; ex eo quod descendentes ab eodem stipite, remoto tamen, non sunt consanguinei: alioquin omnes homines consanguinei forent: cum ab Adamo descendant. Ipsa namque virtus naturalis, quæ in procreatione viget, quatenus mouet ad similitudinem ipsius procreantis in indiuiduo: nempe vt filius sit similis patri: per varias transfusiones fit debilior, ac tandem deficit: etiā, si ipsa eadem virtus, vt mouet ad id, quod est in specie, id est, vt ab homine genitus sit homo: non potest deficere per varias transfusiones. ita Thom. in 4. *sentent. dist.* 40. art. 1. vbi Palud. hanc partem nostræ diffinitionis subiecit. Hinc consanguinei propinqui dicuntur, quod eodem propinquo sanguine fuerint geniti, l. *Lucius*. ff. de *petit. hered. cum pater*. §. *à se peto*. ff. de *legat.* 2. Dicuntur etiam proximi. l. *capitis*. & l. *si spiritus*. ff. *unde cog. l. dudum*. C. de *contrah. empt.* vbi gl. & Bald. l. *cum rem alie nam*. C. de *leg. optime*. Dec. in l. *si bonorum*. col. 1. C. *qui admi.* & Alcia, in l. *proximi* appellatione, ff. de *verb. sign.* qui proprie, proximos, non ad agnatos, sed ad cognatos referunt. Atque inde, licet proprie consanguinei dicantur fratres ex eodem patre l. 2. §. *agnati*. & l. 1. §. *consanguineos*. ff. de *suis & leg. hered.* §. *ceterum*. inst. de *leg. agna. success.* & in *si sum autem*. eod. tit. vbi Theoph. scribit, fratres ex eodem patre natos Græce appellari *ἀδελφούς*, quasi consanguineos, not. Petr. Lor. in l. *iurisconsultus*. §. *inter*. ff. de *gradibus affin.* Hinc Sophocles in *Aiace Teucrum* Aiācis fratrem *ἐπὶ τοῦτο*, id est consanguineum dixit. & apud Claud. lib. 1. de *rapeu* Proserp. Pluto ad Iouem sic loquitur:

*Te consanguineo rectpit post fulmina sœsum
Iuno sinu.*

Ex eadem vero matre dicuntur *uterini* fratres, Auth. de *consang. & uter. frat.* col. 6. tamen & ceteri remotiores, consanguinei dicuntur, quod eodem sanguine sint geniti. Cic. ad *Attic.* lib. 2. Sed Boopides noster consanguineus, non mediocres terrores iacit, atque denunciat. idē Cicer. l. 1. de *inuentione*, Parētes, inquit, liberi, coniuges, & consanguinei. Tacitus lib. 3. cum super Agrippinam, & Drulum, & Claudium, ceteri quoque consanguinei nominatim præscripti sint. Sicuti & cognati appellatur, quod quod vna, communiterve nati, vel ab eo

ab eodem orti, progenitue sint, non facile. §. 1. ff. de grad. affin. li. iuriconsultus. §. cognationis nomen. ff. eod. tituli. Est enim & cognatio nomen, ad natos ex foeminis, & procreatos a maribus, naturali iure generale: tamen lex civilis proprie, descendentes a maribus, agnatos appellat, lib. non facile. §. 1. lib. iuriconsultus. versic. cognati. ff. de grad. affin. Qua ratione frequentius hac in re libet uti consanguinitatis nomine, quippe quod sit commune descendentes a foeminis, & a maribus. l. 2. ff. vnde cogn. lib. vel si sanguine. ff. de manum. ff. vindict. explicat optime And. Tiraq; in lib. 1. de retractu. §. 1. in gloss. num. 4. Vtitur etenim & preter alios hac dictione, consanguinitas, Titus Liu. lib. 7. ab vrbe condita, Ceritem, inquit, populum misericordia consanguinitatis, Tarquinienlibus adiunctum, fama ferebat, linem prima. & lib. consanguinitatis. C. de legit. hered. Diximus praeterea in diffinitione: vel quarum vna descendit ab alia: ne maximam illam patris, & filiorum coniunctionem excluderemus in primo parente. Cum enim Adam & Cain ab eodem stipite minime fuerint deducti, non forent consanguinei dicendi, nisi ita compacta foret diffinitio. Carnalem etiam propagatorem exigimus, ne dicendum sit, Adamum & Euam fuisse consanguineos. Ex quibus sequitur, diffinitiones per Ioan. And. in expositione arboris assignatas, imperfectas esse, nec admittendas, quamuis Thom. distincti. 40. illam sequitur, quae ita diffiniuit: Est consanguinitas, vinculum personarum, ab eodem stipite descendentium, carnali propagatione contractum. Nec altera admittenda est, quae diffiniuit esse attentiam personarum ex eo prouenientem, quod vna descendit ab altera, vel ambae ab eadem. tamen Prepos. in arbore eam eligat. Prima enim ex his ostendit omnes homines esse consanguineos: negat vero Adā & Cain cognatos fuisse. Secunda Adam & Euam consanguineos fuisse probat, ac subinde omnes homines cognatos fore censendos: quae omnia absorta sunt.

Superest cognita consanguinitatis diffinitio, eius gradus, ac discrimina cognoscere. Hoc etenim nobis plurimum conducit. Cumque ea ex lineis, gradibusque constet: quid linea sit. Ioan. And. in arbore exponit. Praeter quem linea dici potest clarius. Collectio personarum, quae iure sanguinis propinquae censentur, gradus continens, numerosque distinguens. ex Palud. in 4. dist. 40. Linea vero in hac materia dici potest ex eo, quod linea ipsa filum sit, quod ex lino, aut alia re simili fieri solet. vnde linea margaritarum apud Iuriconsultos in l. lineam. ff. ad l. Fal. c. in l. si seruus seruum. §. si cum marit. ff. ad l. Aqu. quo in loco explicat hoc eleganter Bud. & Lud. Caelius l. 3. lect. Antiq. c. 14. Hinc igitur linea sericē, atque ordinē cognationis significat apud eosdē Iuriscōsultos in l. iuriconsultus. ff. de grad. affin. §. sed ex laterib. quod & Tiraq. adnotauit lib. 1. de retractu. §. 1. in gloss. 9. in princip. Hinc & Roman. Pontif. vtuntur eadem dictione sapissime. Cuius vsus potest ex eo etiā deduci, quod linea longum fedendi ordinem quandoque significet, vt nonnulli illud Ouid. 1. de art. amandi, interpretantur:

Et bene te cogit, si nolis linea iungi,

Qua tibi rarienda est, lege puella loci.

Item illud eiudem in amoribus lib. 3. Eleg. 2.

Quid frustra resugis? cogit nos linea iungi.

Etiā si proprius quidam intelligant in dictis carminibus, lineam longurium esse, seu longiores perticas ad arcēdum populum in ludorum spectaculis. dicitur item linea signum de creta factum, quo vtabantur Romani in ludorū celebratione, vt not. Ludouic. Cael. l. 3. c. 14. His addo lineam apud Latinos accipi pro funiculo, cui alligatur hamus a piscatoribus. Plin. lib. 9. c. 43. Vulpes marinae, simili in periculo, glutunt amplius, vsq; ad infirma lineae, quae facile perrodant. Idem eod. lib. c. 17. eadem distinctione sapissime vtitur.

Verum expraefata lineae diffinitione illud dubium explicari potest, quae dicatur linea paterna, maternave, quarum in testamentis, contractibus, ceterisque viuientium actibus, mentio fit quotidie. & Socin. consil. 33. col. 5. vol. 3. opinatur, illam dici lineam paternam, cuius caput est pater: maternam autem, cuius caput mater sit. senserat ante eum idem Anch. consil. 95. dum lineam paternam distinguit effectiue, & comprehensiuē: effectiue intelligens lineam paternam, cuius caput sit pater, comprehensiuē, in qua pater continetur: atque subdit, primum modū intelligendi obseruandū fore omnino, nisi aliud ex mente agentis, testantis, donantis, aut aliquo pacto disponentis, colligi possit. Ego tamē vtūque intellectum assumendum esse existimo, eundem Socin. secutus in lib. Gallus. §. nunc de leg. ff. de lib. & posth. §. ad

Curt. Iun. consil. 5. num. 10. ex ipsa diffinitione, ac propria lineae significatione. ex quibus etiam perpendi & examinari potest responsum Alexand. consil. 53. volum. 6. vbi explicat, quae dicatur linea masculina testatoris, vel alterius: quo in loco eleganter eius opinionem interpretatur Carol. Mol. ipsum legito.

Gradus vero dicitur habitudo, id est, mensura distantium personarum, qua cognoscitur, quata agnationis, vel cognationis distantia duae pluresve personae differant. ita Io. And. quem Prep. in arbore sequitur. Gradus autem dicti sunt ad similitudinem scalarū, locorumve procliuū, quos ita ingredimur, vt à proximo in proximum: id est, in eum, qui quasi ex eo nascitur, transeamus, auctore Paulo I. C. in l. iuriconsultus, versic. gradus. ff. de grad. Sed, vt computatione graduum explicemus, regulas quasdam prenotare oportet, quarum prima sit:

Iure civili & canonico, ascendenti, & descendenti, linea, quot sunt personae, vna adcepta, tot sunt gradus. Filius ergo primo gradu patri coniungitur, ac nepos aut, secundo. Pronepos proauo, tertio. Abnepos abauo, quarto.

Secunda regula. In linea transuersa aequali, id est, quando vterque distat eodem gradu ab stipite: quoto gradu alter distat à communi stipite, toto distat inter se, & sibi attinent.

Tertia regula, in linea transuersa inaequali, id est, quando alter distat à communi stipite, gradu remotiori, quā alter, quo gradu remotior distat à communi stipite, eodē distat inter se. Nec in his regulis est cōtrouersia apud veteres iuris canonici professores, quamuis Host. in c. quod dicitur de consang. & affinit. quodā casu ab hac tertia regula discessisse videatur: eiusque opinionem defendere conetur Franco. Duar. in tit. ff. sol. matr. c. 3. de nupt. Iure vero civili vnica constitui potest regula pro omnibus lineis. Quot sunt personae, vna dempta, tot sunt gradus. His equidem regulis graduum computatio distinguitur, quas Ioan. And. Praepos. & Steph. à Costa in arbore exactiori diligentia exponunt. Sed ita facilia isthaec sunt, vt nec repetenda fore existimemus. Sac enim nobis sit, praedictas antiquorū regulas, veluti praesias ad matrimonij prohibitionem, tradidisse, quae Petro Lorio in eleganti interpretatione tit. ff. de grad. aliquot rationibus minime applaudunt. Penes quem poterit lector nouas hac in re traditiones inquirere. Et omnino expendere, quae scripsit Theophilus Instit. de success. libertor. & in princ. Instit. de legit. agnator. success. & Constant. Harman. lib. 4. c. 6.

Ex his tamen constat, inter ius civile, & canonicū in hac graduum computatione differentiam esse, cuius rationem assignat text. in cap. 2. 35. q. 5. Canonis enim, quo ad matrimonij gradus distinguunt, quod quidē matrimonij inter duas personas contrahitur: & ideo in transuersalibus, ex duobus vnici gradu constituit ius Pontificij. At ius Caesarē quo ad successionē, quae ab vno in alium defertur, consanguinitatis iura, & gradus diffiniuit. Quo fit, vt promissum in vtroque foro, quo ad coniugii canonij computatione probanda sit. ita gloss. in arbore consanguinit. cui similis in §. haecenus. Instit. de gradibus cognationum. quam putat Sing. esse Franco. in c. 2. de arbit. in 6. haec est magis communis opinio. idem notat Dec. in c. 2. col. 2. de testib. In hereditatibus vero ac successio-nibus vtroque foro, legalem computationem esse aduertendam, & obseruandam, praedicti omnes sentire videntur. In aliis autem contractibus actibusque ceteris similibus, quolibet computatio in proprio foro est seruanda, ex Ioan. And. in additionibus ad Specul. ritul. de success. ab intest. §. 1. in fine magna additionis, quem Praepos. sequitur in dicta arboris interpretatione, col. 19. & 20. Cuius conclusionis plurima exempla cuiunque facile erunt obuia. maxime ex his, quae tradit Tiraq. lib. 1. de retractu. §. 1. gl. 9. num. 21.

Prohibitio autem coniugij, inter consanguineos varie contingit in antiquis canonibus: siquidem Fabianus summus Pontifex, anno Christi fere 245. matrimonij omnino vetuit contrahi in tertio consanguinitatis gradu: at in quarto ita prohibuit, vt contractum non obstante prohibitione, minime dissolueretur. cap. de propinquis. 35. q. 2. Sed Iulius primus in septimo gradu matrimonij omnino prohibuit anno fere 340. cap. nullum. d. c. & q. Verum Innoc. tertius, anno salutis fere 1020. ad quartum gradum hanc prohibitionem reduxit in cap. non debet. de consan. & affinit. huius vero variae sanctionis meminit Virg. Polyd. lib. 5. de inuent. rerum. c. 5. Porro quartum gradum matrimonia prohibent, ad similitudinem compacti corporis humani, auctore ipso Innoc. 10. quod

quod constat etiam ex *cap. in quadam, de celeb. miss.* constat etenim humanum corpus è quatuor elementis, quæ Bernardus explicat in *de. in quadam. intelligit frigidum, calidum, humidum, & siccum. rectius gloss. in proemio. Inftu. S.igitur.* Nam humanum corpus compactum est ex pituita seu phlegmate, quod humidum est, & frigidum; cholera, quæ calida & sicca est, melancholia, quæ frigida & sicca est. Item sanguine, qui humidus & calidus est: præcipuè tamen humidus censetur: atque ob id humidum est hoc elementum. Cholera igni similis est, qui & si calidus & siccus sit: calidum tamen hoc elementum ex propria vi dicitur. Atrabilis, seu melancholia, terræ elemento confertur, quod propriam habet siccitatem, etiam si frigidum sit. Pituita comparatur aquæ elemento, quod etiam si humidum sit, id tamen peculiare habet, quod frigidum sit. Hæc ergo quatuor elementa corpus humanum constituunt. Humidum, id est, sanguis. Calidum, id est, cholera. Siccum, id est, atra bilis. Frigidum, id est, pituita, & sic aer, ignis, terra, & aqua: quod Ludo, Cælius adnotauit *lib. 2. lect. antiq. cap. vndecim. ante eum Galen. l. 2. de elem. quem Latinum fecit Ioann. Andernachus. explicat idem Laonh. Fucius in compendio medicina, c. 8. & c. 10. Caterum ne antiquitatis iura hæc in re omnino incognita sint, non alienum cenfeo ab hoc tractatu vetera de 7. gradu patrum testimonia expendere diligentius, quo conitare possit, an 5. & 7. gradus prohibitio facta fuerit habita ratione computationis, qua iuris pontificij professores nunc utimur, an eius qua iuris consulti vsi fuere. Extat etenim Calixti Pontificis Rô. decretum epist. 2. Anno Domini 218. apud Gratianum *cap. conuincionis 35. quest. 2.* & Iuonem *pari. 9. cap. 22.* Burckard *lib. 7. cap. 7.* quo illi consanguinei matrimonij coniugij prohibentur, quos Romanorum leges consanguineos appellat, & in hereditatem suscipiunt: hi vero tunc erant, & iure Pandectarum sunt, qui ad septimum vsque gradum attingunt, dubio procul ex computatione graduum à Iuriconsultis, *ff. de gradib. tradita.* Idem probatur in *ca. 6.* Synodi Agrippinensis sub Iulio Papa huius nominis primo, apud Iuonem *c. 50.* & Burchardum *cap. 5.* Idem etiam constat, ex Aurelianensi Synodo *cap. 7. & cap. de affinitate 35. quest. 2.* apud Iuonem *ca. 41.* & Burchardum 16.*

Eandem distinguendi gradus rationem quoad conjugalem prohibitionem sequuntur est D. Ambrosius *Epist. 66. ad Pat. apud Iuonem cap. 5.* dum fratris patruales quarto gradui tribuit, & anunculum ac sororis filium tertio gradui coniunctos esse asseruat, cum ij sint ex pontificia computatione in secundo gradu constituendi. D. item Isidorus *lib. 9. Etymologiarum cap. 6.* apud Gratianum *35. quest. 5. c. primo gradu.* & Iuonem *cap. 45. & 46.* quo in loco ipsemet Iuonem ex eodem Isidoro hoc ipsum deducit. Hæc præterea ratione sequuntur fuere Gothorum leges, l. 3. *Fori. ca. 5.* Constantinus Harmenopolis *lib. 4. tit. 6. cap. 1. & cap. de pena, & de vetitis nuptiis.* Theodorus etiam Vallance Patriarcha Antiochenus in *cho. b. ad Omocanonem tit. 13. cap. 3.* Quod si huiusmodi ratio in distinguendis gradibus consanguinitatis olim quoad matrimonia habita fuit, eo etiã tempore quo septimi gradus prohibitionem continebatur expressim, non video qua ratione fuerit necessarium iura vetera, de septimo, sexto, & quinto gradu, per innocentium III. Pontificem maximũ abrogari in *cap. non debet. de consang. & affini.* Siquidem qui iuxta hanc computationem septimum gradus est in linea tranuersa, nõ excedit eum gradũ qui iuxta iuris pontificij, quo utimur, computationem erit quartus: quod lector poterit facillime obseruare, si velit gradum notare ad contrahendum matrimonium cũ filia neptis patruum magni, nempe cũ filia sobrini, qui dicitur *div. i. de n. p. Hispanè Primo secundo, cuius filia dicitur h. q. de prior. secundo.* Vnde constat septimus iure Cæsareo gradus, & Pontificio quartus, nam & duorũ sobrinorũ qui ex patruelibus aut cõsobrinis progeniti sunt filios quos Græci *επείθεροι*, eosq; mutati Hispani primos soceros appellant, ex computatione Cæsaream in 8. gradu necessario constituimus, ac eisdem iuris pontificij computatione in quarto collocamus. Sed & septimũ gradum veteri iure in prohibitione coniugali comprehendendi probat D. Gregorius *l. 12. epist. 31. cap. Progenium. 35. quest. 2.* apud Iuonem *capit. 26. 35. & 56.* Burchardum *cap. 11. & cap. quædam. 5. sed idem. 35. quest. 2.* Iulius Papa Primus in *cap. nullum. 35. quest. 2.* quod ab Iuone *cap. 49.* & Burchardo *cap. 10.* Aurelianensi Synodo *cap. 13.* tribuit. Nicolaus *quædam. cap. de consanguinitate 35. q. 2. 2.* Synodus apud Theod.

cap. 8. apud Iuonem *cap. 47.* & Burchardum *11.* & Lugdunensis *cap. 10. cap. nulli. 53. quest. 2.* apud Iuonem *cap. 48.* & Burchardum *13.* & Meldensis paulo ante citati simul & Agrippinensis. D. tamen Isidorus *d. lib. 9. cap. 6.* hanc conjugale prohibitionem retentam in sexto gradu ac septimo proflus excludit. Extat & apud Gratianum *cap. 1. 35. q. 4.* apud Iuonem *cap. 46.* & Burchardum *10.* Idem probat Synodus Catiilonensis *cap. 5. c. contradicimus. 35. q. 2.* traditur & à Burchardo *cap. 18.* à quo *cap. 30.* Synodus quadam refertur apud confluentiam celebrata Anno Domini 922. qua decretum fuit ne quis infra sextam generationem nuptias celebraret. Eadem Synodus extat apud Iuonem *cap. 66.* vbi legitur *(infra septimã).* Quæ quidẽ lectio minime refragatur Isidoro. Hæc vero quæ ex veteribus constitutionibus & authoribus antinomiam videri poterit, dissoluenda erit ex iis, quæ Theodorus Balsamon *in d. tit. 13.* & Constantinus Harmenopolis *in d. tit. 6. cap. de pena incestuarum nupti. tradidit:* his sequidem authoribus, Balsamone præsertim, constat olim dubium fuisse maxime controuersum, an prohibitio coniugalis ipsum septimum gradum comprehenderet vel intra limites sexti. I. 2. de elem. tineret. Tandem Alexius Constat. Rom. IIII. Imper. anno Domini 1133. coactõ Synodo statuit septimum gradum coniugium pœna quadam statuta impedire, non tamen contractum dissoluere. Ex eo, quod septimus gradus neque fuerat expresse prohibitus, neque euidenter permittus. Sed & postea Lucas Patriarcha idem Constantin. sub Imperatore Manuele prope annũ Domini 1150. hac antiquitate Synodali constitutione decreuit, matrimonia contracta inter eos qui septimo gradu consanguinitatis continentur, irrita omnino fore. Quæ quidem Synodica constitutio, ab eodẽ Cæsare confirmata fuit. Vnde constat D. Isidorum, de sexti gradus impedimento solũ tractasse ex eo, quod in controuersia apud veteres patres quæstione ea sibi placuerit sententia, quæ multis antea placuerat. Idem fecere Synodi quæ superius ad eandẽ opinionem adduximus. Hinc summo per me, vt & displicui Antonio Concio *libro Successuarũ. cap. 10.* quod Gratianus fecit absque vlla profecto ratione, neque vlla vrgente necessitate, dum in *cap. vlt. 35. q. 5.* numeratis ex Isidoro, vt ipsemet Gratianus testatur septẽ gradibus, statim subdit: in his sex gradibus omnium propinquitatũ nomina continentur, quasi D. Isidorus ad eius opinionem probandam voluerit septimum gradum omittere, cũ eodem Gratiano, Iuone Burchardo, & legibus Gothorũ minime id cogitasse sit manifestum. Constitutis enim ab eo septem gradibus, ex Iuriconsultis, & euidenter ex liberis sententiarũ Pauli, existimauit, non vltra sextum gradũ conjugale prohibitionem procedere, sed infra septimũ ipsam contineri. Fidelius tamen eadem verba extant in Agrippinensi Synodo, ex libris sententiarũ Pauli, qua ratione vtrunque sit, de Isidori autoritate, censendum non est, constitutis septẽ gradibus admittendum, quod statim Gratianus de sex gradibus intulit. Disputationem fecerat Gratianus paulo antea, cum statim post septem gradus scribit successione idcirco gradus constituti sunt sex, quia vterius per rerum naturã, nec nomen inueniri, nec vltra successio potest propagari. Nam si sexti gradus ratione tantũ cum Isidoro quoad coniugia habere voluit Gratianus: quæ obsecro quoad successione septimũ voluit omnino tollere, contra eos omnes authores, quorum modo mentionem fecimus. Eadem ratione forsitan erunt, qui dubitent, cur in aliquot Isidori codicibus adhuc typis non traditis in *d. cap. 5.* fuerit septimus gradus expunctus cõtra Gratiani, Burchardi, & Iuonis Codices fragantibus & libris sententiarũ Pauli, legibus itẽ Gothorũ, quorũ author ipsemet Isidorus censetur: Nam quod de sex gradibus tantũ prohibitis adducitur ab Isidoro *cap. 6.* scriptũ est longe à computatione gradus consanguinitatis quam *cap. 5.* tradiderat: & hæc tamẽ distinctio iure improbatũ si permittamus D. Isidorum secutum fuisse Pauli primi *c. de gradib. sententiam*, vt quidam existimarunt, à quibus ego in hoc dissentio. Isidorus etenim Iustianianũ secutus est, qui septimum gradũ omiserat in Institutionibus: quãuis Iulius Paulus septẽ expresse distinxerit. Qua ratione Burchardus, Iuonem, & Gratianus falsum Isidoro tribuit, quod erat Iulio Paulo tribuendũ. Non me latet Gratianũ prænotatam antinomiam aliter dissoluere conatũ fuisse, dũ in *cap. 1. & 2. §. sunt quidam. 35. quest. 4.* quendam computandi rationem ex eodem Isidoro tradit, ex qua probare nititur, eum Isidorum, quæ sextum dicit Isidorus *cap. 6.* esse quem alij ex Iurif.

- 1 Affinitatis definitio.
- 2 Affinitas unde dicatur.
- 3 Affinitas ex coitu etiam illicito oritur.
- 4 Affinitas frequenter concurret cum publica honestate.
- 5 Affinitas impedimento sublato per dispensationem, publica honestas etiam tollitur.
- 6 Affinitas matrimonium impedit, solum in primo genere, & intra quatuor gradus.
- 7 Affinitas an detur inter virum & uxorem.

Septimo loco agendum erit de affinitate, cuius cognitio a diffinitione pender, qua Io. Andr. ita concepit. Affinitas est personarum proximitas, ex coitu proveniens, omni carens parentela. Ita ipse in arbore affinitatis, quod si in ultimis verbis, voluit Ioan. And. ex affinitate consanguinitatem necessario non deduci, planum erit id, quod diffinitio proponit. At si sensus, affinitatem non posse concurrere cum consanguinitate, fallum esse. Si quis enim carnaliter cognoverit alteram ex duabus sororibus, quae tamē erat eius consanguinea intra quartum gradum, non poterit alteram ex his uxorem ducere, impediens matrimonium ipsum affinitate, atque etiā consanguinitate, ut Prap. not. post gloss. ibi in arbore affinitatis, colum. 4. Vnde in dispensatione ad contrahendum matrimonium, a Romano Pontifice impetrata, oportebit utrunque impedimentum sublatum fuisse. Ego vero affinitatem esse arbitror, proximitatem personarum, ex coitu deductam. Sic tamen dicitur, eo quod duae cognationes, quae diuersae sunt, per nuptias copulentur. Non facile. §. affines. ff. de gradibus affinit. vnde affines proprie dicuntur inuicem, viri & uxoris cognati: licet quandoque affines dicantur, qui consanguinei sunt. sicuti optime adnotauit Tiraq. lib. 1. de retrad. §. 1. in gloss. 9. num. 20. Diximus in diffinitione ex coitu, non ex nuptiis, quia quo ad coniugium impediendum, affinitatem ex coitu deduci, constat, etiam si coactus sit, text. in c. discretionem, de eo, qui cogno. consang. vxor. ius. Nec refert, an sit ex vi praecisa, an ex conditionali: ut ibi probare videtur text. dum dicit, quantum potuit retinere. Quinimo coitus cum dormiente, hanc affinitatem producit, quod ibidem notant Cardin. & Prap. ex eo, quod copula carnalis etiam cum dormiente contingit. Vnde constat coitum esse de substantia affinitatis, ut tradit post alios Ferd. Loazes Praesul Illerdensis in tract. de matrim. dub. 1. fol. 15. Atque etiam ex coitu illicito affinitatem oriri, probat text. 3. melior carceris, secundum Abb. ibi, in d. c. discretionem, ubi Henr. idem not. post gl. in arbore affinit. aptissimus text. ad id. in c. in literis, secundum Abb. & Aret. ibi, de testib. text. in cap. 2. de consang. not. Capel. Tolos. & ibi Aufr. 96. quam opinionem asserit esse communem Sylu. in verb. matrimonium. 8. impedim. 15. eamq; tenet Hier. Paul. in Provincia. fol. 38. & probatur eadem sententia in l. liberi. C. de nup. quae prohibet ob affinitatem filium patris concubinam in uxorem accipere: non tantum ob solam honestatem, quod falso existimat Coraf. lib. 1. Misel. 3. dicens ex concubinato minime oriri affinitatem, nec eius ad nuptias impedimentum: cum iure civili permissus fuerit concubinatus: ea enim consideratio ex eo deficit, quod coitus coniugalis licitus omnino est: ex eo tamen deducitur dubio procul affinitatis impedimentum. Vnde constat, ex spōsalibus, etiam de praesenti, ante copulam non oriri affinitatem: et si D. Thomas contrarium opinetur in 4. distin. 41. q. 1. art. 1. col. 4. dicens, ex sponsalibus de praesenti ante coitum, affinitatem oriri, non publica honestatis impedimentum: cui ad stipulatur Floren. 2. part. tit. 1. c. 11. in fin. princip. quod tamen fallum est, licet Magister sentent. eandem opinionem probare videtur, dum scribit, ex matrimonio rato, non tamen consummato publicam honestatem oriri, vel forte affinitate, quod & Dom. Soto in d. q. 1. art. 2. admittit: & tamen iure probari non potest. Nam oritur ex his publica honestatis iustitiae impedimentum, non affinitatis, Abb. & Prap. in cap. sponsal. de sponsal. Sylu. in verb. matr. monium. 8. q. 14. & Palud. in 4. sent. dist. 41. q. 2. col. 1. & q. 1. art. 3. Regia l. 5. in 6. part. 4. Illud tamen animaduertendum est, concurrere posse frequentissime affinitate cum publica honestate: nempe sublato inter spōsos carnali commissione. Vnde in dispensatione Pontif. impetrata, nō erit satis derogare impedimento honestatis, nisi dicitur etiam impedimento puo

Jurisperitorū responsis septimū appellat: & quamuis idem Burchardus cap. 10. & Iuo cap. 46. ex Isidoro lib. 9. Etymolog. cap. 5. tradiderūt, mihi maxime displicet hęc conciliatio, ideo quod euidenter computationi, qua d. c. 5. Isidorus probat contraria sit, & locus ipse, quē Gratianus, Burchardus & Iuo ex Isidoro adduxere, apud ipsum Isidorū non extet.

Ex his omnibus ni fallor cōstat vera interpretatio Decreti Fabiani Pontificis, cuius paulo post mentionē faciam, atque itidē ratio quare is Pontifex dilinxit gradū quartum à tertio: id enim ab eo factū est, obseruata iuris pontificii, qua vtimur computatione, & ob eā fortassis opinionem, qua olim de septimo gradu controuersam fuisse probauimus, & planē id fecerit, quod postea Alex. Cōstantinopol. Patriarcha in Synodo de creuit. Sed admissa constanter iure veteri septimi gradus prohibitionē, etiā tunc obseruatā fuisse iuris pontificii cōputationē, qua eius interpretes vtuntur, constat ex Fabiano Pont. cuius opinio extat etiā l. 1. tit. 5. l. 7. Fori. anno Dñi 240. in cap. de propina. 53. q. 3. ex D. Greg. Papa primo Anno Domini 600. ad Augustū Anglorū Episcopū. c. 6. epist. 31. lib. 12. & c. quedam lex 35. q. 2. c. ad sedem 35. q. 4. §. hactenus. & §. quedam, apud Burchardum c. 19. & 20. & Iuonem. c. 55. & 56. Item ex Zacharia Pontifice Maximo, anno Domini 106. 2. c. ad sedem 35. q. & apud Iuonem cap. 6. cuius quidē Pontificis testimonio apparet eandem computandi rationem à sanctis patribus in Ecclesia Catholica & traditam, & omnino seruata olim fuisse. Vnde sit vt ab ea iudicando vel consulendo discedere sit licitum, & Innocentius III. abrogationē quinti, sexti, & septimi gradus necessarium existitisse, neque Pontificia hęc computandi ratio, debet temere improbari: Et si iuniores quidam id facere tentauerint: qua in re non possum non laudare Antonij Contij industriam, qua post titulum de gradibus vtitur.

Quartus igitur gradus ex dicto concilio prohibetur, in tranuersa cognationis linea. At in linea recta ascendenti & descendenti, nullis finibus prohibitionē contineri, quibusdam placet, quorum primas obtinet Caius Iurisperitultus in l. nuptia. in 4. ff. de ritu nupr. ubi gl. idem notat. cui similit. in arb. consang. quam ibi approbat Prap. colum. 2. Abb. in d. cap. non debet. colum. 4. Regia l. 4. tit. 6. part. 4. Sylu. in verb. matrimonium. 8. quaest. 6. col. 4. Scot. & Palud. in 4. sentent. dist. 40. qui inde confingunt hoc, quod rationes huius prohibitionis in linea recta ascendenti, & descendenti, semper quocumque gradu locū habeant. Tota enim prohibitio coniugalis inter consanguineos, ex eo iusta censetur, & rationi consentanea, quod amicitia ex sanguine orta satis sit sufficiens, absque matrimonij contractu, ad charitatem in repositandam. Oportet ergo coniugia inter eos contrahi, qui à sanguinis vinculo remoti sunt, quo inter nos coeat amicitia, quam rationē & alias Plutarch. adducit in problematib. Roman. num. 108. & D. August. lib. 15. de ciuit. Dei. c. 16. Gratia. in c. 1. 35. q. 1. potest adnotari & ex Cic. lib. 5. de finib. His etiā suffragatur, quod reuerentia iure naturali parentibus debita, minime patitur hanc coniunctionem. quod Thom. tradit 2. 2. q. 145. artic. 9. exacte huius prohibitionis rationem inquirens: quibus plura adiungi possunt ex Tiraquell. 7. lege contrub. d. num. 23. rursus quibusdam placet, in hac linea recta solū quartum gradum, & ceteriores prohiberi. Sic Gofred. scribit in Summa titul. de consang. quem Angel. sequitur in verb. matrimonium impedimento 6. Ego vero nullo pacto his assentior opinionibus. Prima enim corrui manifeste, quia rationes huius prohibitionis in tricesimo gradu cessant prorsus, nō tantum in centesimo, millesimoque, & id docet Caiet. 2. 2. quaest. 154. art. 9. Secunda autem opinio manifeste falsa est. Constat enim adhuc in quinto ac decimo lineae recte gradibus, rationes prohibitionis omnino vigere. Illud tandem in hac controuersia planē fatemur nihil esse, quod nos ad eam definiendam cogat: cum in iudiciis aut regimine reipublicae minime contingat, si probabili coniectura id diuinare licet. Et tamē in disputatione, hanc coniugalem prohibitionem ultra vigesimum gradū non extendi libere contendā. In collateralium linea, quae tranuersa à Iurisperitultis dicitur, id manifestū est, quintū gradū nulla prohibitionē vgeri, quo fit, vt quis possit uxore accipere feminā à fratre, recta linea, quinto, seu quarto gradu distant. Ita Io. Ad. in gloss. arboris in fine, quē sequuntur Antonius & Cardin. in c. tua. Anchar. in cap. fin. per textum ibi, & Henricus in cap. non debet. de consanguin. quamuis Hosti. in 4. sentent. titul. de consanguin. §. vlt. que. vers. sed nunquid contra

12
13